

установлению хороших двусторонних отношений со странами - членами Союза. Взаимовыгодные отношения с такими влиятельными в Европе и мире странами, как Германия, Франция, Великобритания, Италия, Польша, представляют важный ресурс для отстаивания Молдовой своих национальных интересов в европейских и мировых делах, для стабилизации роста своей национальной экономики.

Библиография

- [1] <http://www.moldova.md/ru/europa/>
- <http://www.cisr-md.org/pdf/0208%20Moldova%20and%20EU%20as%20partners%20RUS.pdf>
- <http://www.viza.md/ru/content/республика-молдова-в-контексте-евроинтеграции>
- <http://moldovagate.com/ru/article/show/118>
- [2] http://www.gov.md/public/files/2014/ianuarie/21/_____.pdf

AVANTAJELE ȘI DEZAVANTAJELE ADERĂRII REPUBLICII MOLDOVA LA UE

**Nicuța Dragoș TI-112, FCIM, UTM
Conducător științific: conf. univ. dr. Cazacu V.**

Integrarea europeană a Republicii Moldova presupune un proces complex de reforme care trebuie să fie înțeles pe deplin de către cetățeni pentru a putea fi susținut și realizat în totalitate. Aceasta impune un nou mod de viață, de comportament, de relații inter-umane. Astăzi, fiecare cetățean în parte trebuie să se simtă implicat în viața social-economică și politică pentru a percepe și a cunoaște esența schimbărilor, noile regulamente, drepturile și responsabilitățile ce îi revin. Cetățeanul dorește să știe, cum reformele economice îi vor îmbunătăți condițiile de trai, care vor fi costurile aderării și cine va suporta aceste cheltuieli, vor crește salariile bugetarilor și pensiile, cum se va derula reforma structurală a agriculturii, cum și când ar putea accesa fonduri europene. Anume schimbările care vor surveni în rezultatul semnării Acordului de Asociere

ar urma să scoată Moldova din categoria celor mai sărace și corupte state europene. Anume de aceste schimbări depinde bunăstarea noastră, atractivitatea și, în cele din urmă, legitimitatea integrării europene în raport cu alte opțiuni de dezvoltare a țării.

Fără îndoială, guvernarea actuală a înregistrat succese însemnate în dialogul cu UE, în același timp, dar incapacitate de dialog și comunicare cu populația pierde teren. Comunicarea reprezintă un instrument extrem de important și eficient. Doar prin comunicarea cu oamenii simpli s-ar facilita înțelegerea proceselor de reformă și a cadrului legal, contribuind astfel la o mai bună implementare și adaptare la noile standarde de viață, dar și la utilizarea posibilităților oferite de programele europene specializate.

Oamenii au nevoie acum de informații privind modul de funcționare a UE, ce presupune comunitatea europeană, care sunt drepturile și obligațiile cetățenilor UE. E nevoie de promovarea cât mai activă a rezultatelor proiectelor sociale, de infrastructură, economice și de mediu.

Important este însă ca cetățenii să știe și despre eventualele dezavantaje. De exemplu, majorarea impozitelor, creșterea investițiilor străine, de care însă vor beneficia investitorii străini, dar nu și cei autohtoni. Doar că acestea vor fi pe termen scurt și în timp se vor transforma și ele în beneficii. Pentru a minimiza impactul dezavantajelor, populația trebuie să fie constant informată și pregătită pentru eventuale schimbări.

Pentru Moldova integrarea europeană trebuie să fie ghidată de aceleași obiective de politică externă pe care le-au urmărit și actualii candidați. Desigur că există factori specifici care își vor lăsa amprenta atât asupra strategiei concrete prin care se va urmări integrarea europeană, cât și asupra efectelor de politică.

O voce externă mai bine auzită și o autoritate mai înaltă în relațiile internaționale este una din mizele esențiale urmărite de candidatele din Europa Centrală și Est. Aderarea la UE va oferi Moldovei posibilitatea de a participa la procesele din economia, politica și cultura europeană și mondială. Istoria dezvoltării UE arată ca și statele mici au jucat un rol important în luarea unor decizii strategice. Integrarea Moldovei în Uniunea Europeană va fi o expresie firească a identității de valori și principii, a vocației sale de țară democrată, profund ancorată prin tradiții, cultură și civilizație, în spațiul unic european. Actualele tendințe europene care se manifestă în societățile norvegiană și elvețiană sunt

determinate în mare măsură anume de frica că fiind lăsați în afara UE, aceste țări vor avea foarte puține lucruri de oferit și de spus în politica internațională.

Un alt obiectiv al candidaților este obținerea unor noi posibilități pentru promovarea intereselor naționale pe plan european. În ultimele decenii, ca urmare a aprofundării cooperării între statele comunității europene, de la una sectorială la una mai largă, tot mai multe împuterniciri ale statelor-membre din diferite domenii politice au fost transferate instituțiilor europene și sunt administrate în comun de către statele-membre. Dar anume aceasta și oferă țărilor din UE posibilitatea de a influența „construcția” politicilor europene și de a promova astfel interesele lor naționale. Statele care au aderat și care urmează să adere la UE sunt conștiente de faptul că renunță la o parte din suveranitatea lor națională în schimbul obținerii unor câștiguri politice noi.

Un factor specific în integrarea europeană pentru Moldova este posibilitatea de scăpa din arealul geopolitic al Rusiei. În cazul țărilor din Europa Centrală și de Est un factor complementar a fost cel de a echilibra influența unilaterală pe care SUA ar putea avea asupra lor în cazul neaderării. Această evadare geopolitică va însemna pentru Moldova posibilitatea de promovare a unor politici externe noi din punct de vedere conceptual, fără a simți în permanență un stres provocat de frica de a nu antagoniza cumva Rusia prin acțiuni care eventual ar putea să-i afecteze interesele. În cadrul UE Moldova va putea participa plenar la colaborarea interguvernamentală în cadrul PESC, ceea ce va solicita din partea Moldovei o calitate superioară a „materialului” diplomatic, o prezență și o prestație mai bună pe planul relațiilor dintre națiunile europene.

Securitate națională mai înaltă. Indiscutabil, integrarea în UE este urmărită inclusiv și din cauza că prezența într-o structură regională de talia Uniunii Europene adaugă țărilor-membre o certitudine mai înaltă în planurile lor de asigurare a securității și intereselor naționale. Revenirea în familia europeană este și pentru Moldova o garanție mai mare a faptului că nici „coșmarurile istorice” nu se vor mai repeta, foamete organizate sau deportări.

În primul an după aderare la UE a României și a Bulgariei sau stabilit următoarele:

- Au crescut investițiile și exportului și producției;
- Nivelul prețurilor a crescut datorită modificărilor aduse prețurilor administrate și taxelor indirecte;

- Schimbul comercial a crescut datorită procesului de liberalizare;
- Perioada de pre-aderare a constituit o oportunitate pentru reformă, datorită intereselor exprimate de forța externă.

Perspectivile aderării Republicii Moldova la UE

- Creșterea exporturilor cu 11,3%, a importurilor cu 6,1%.
- Creșterea PIB cu 6,4% și a volumului producției cu 21.3%.
- Creșterea consumului cu 7,8%.
- Consolidarea independenței și a securității energetice
- Creșterea venitului bugetar cu 1.6%.
- Creșterea salariilor.
- Creșterea volumului investițiilor.
- Liberalizarea mediului de afaceri.

În procesul aderării Republicii Moldova la UE apar următoarele întrebări:

- Se consideră că aderarea la UE conduce la o pierdere de suveranitate și identitate națională. Cât de mult identitatea europeană afectează identitatea națională?

- În condițiile concurenței pe piața unică europeană cât de vulnerabilă devine economia și întreprinderile autohtone?

- Aderarea presupune corespunderea legislației, economiei, industriei, agriculturii, infrastructurii, etc. la standardele Uniunii Europene. Astfel, în perioada de preaderare, țara candidată trebuie să cheltuiască miliarde de euro pentru a atinge aceste standarde. Care va fi mărimea costurilor aderării? Cine și în ce volum va suporta aceste cheltuieli? Care este proporția cheltuielilor publice (suportate de bugetul de stat), private (ce vor fi suportate de societățile comerciale) și cheltuielile individuale (ce vor fi plătite de fiecare cetățean)?

- Aderarea implică costuri economice, dar și costuri sociale, în primul rând – creșteri mari de prețuri. Vom fi obligați să adoptăm regulile europene ale concurenței loiale: nu se va mai putea livra energia la costuri mai mici decât cele europene (gaze naturale, electricitate sau căldură). Respectarea normelor europene va exclude acordarea subvențiilor pentru susținerea tarifelor la energie. Vor crește, în aceste condiții, salariile bugetarilor și pensiile? Va permite aceasta FMI?

- Exigențele politicilor de concurență și protecție a mediului de către agenții economici vor determina și ele costuri (mari). Este posibil ca majoritatea întreprinderilor să fie nevoite să-și modernizeze tehnologiile, procedurile, activitatea. Ținând cont de condițiile în care activează

majoritatea întreprinderilor noastre (standarde sovietice, tehnologii învechite, etc.) este de așteptat că cele mai multe din ele își vor închide porțile pentru că nu vor fi suficient de competitive pe piață. Va contribui statul la modernizarea întreprinderilor private?

- Republica Moldova este o țară agrară, iar în sectorul agriculturii este implicată peste 42% din populație. Reforma structurală a agriculturii conform standardelor europene trebuie să aibă un dublu obiectiv: în primul rând, reducerea populației care își câștigă existența din agricultură; în al doilea rând, creșterea dimensiunii întreprinderilor agricole și, ca atare, mărirea eficienței agriculturii. Este pregătită Republica Moldova pentru această reformă?

- Imediat după integrare, Republica Moldova va trebui să contribuie cu mai multe milioane de euro la bugetul comunitar. La acestea se vor adăuga cheltuielile pentru modernizarea infrastructurii și investițiile în reformarea celorlalte sectoare ale economiei și asistenței sociale și protecția mediului. A calculat cineva efortul bugetar necesar pe care îl vom suporta? Cât constituie valoarea totală a acestor cheltuieli?

- Chiar dacă transferul de resurse financiare prin programele de asistență ale Uniunii Europene vor crește semnificativ la nivelul de miliarde de euro, este pregătită societatea și instituțiile beneficiare (publice, private, structurile asociative) pentru absorbția acestor fonduri? Există suficientă capacitate pentru a scrie proiecte și a le implementa conform rigorilor acestor programe?

Posibilitatea de a răspunde la aceste întrebări cu costuri minime va vi si succesul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană.

Bibliografie

<http://veaceslavbulat.wordpress.com>

<http://budgetstories.md>

<http://europamoldovaromania.blogspot.com>

<http://www.interlic.md>

<http://www.undp.md>